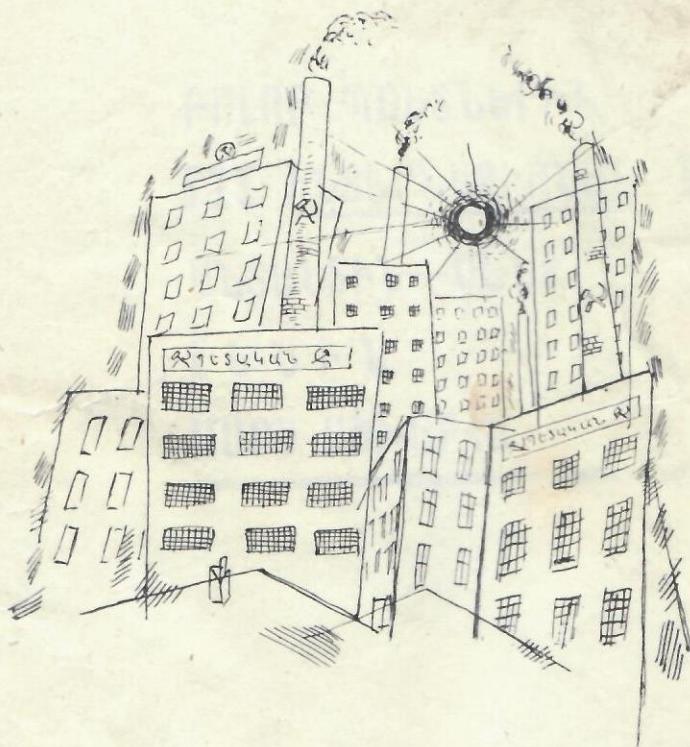

ԿԱՄԱԼՄԱՆԱԿԻ

ՉԱՐԵԴՑԻ

28 47.89

(179)

114

ՆԿԱՐՆԵՐՆ ԸՆՏ ԳՐՈՒՍԻ

ԿԱՐՈ ՀԱԼԱԲՅԱՆԻ

ՄՈՍԿՎԱ

1924

ԲԱՆԱՍՏԵՂԱՌԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԲՈԼՈՐ ՊՈԵՏՆԵՐԻՆ

III ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼ—P. K. II.

ԱՆՏԱՆՏԻՆ—ՄԵՆՔ

ԼԵՆԻՆ

ՄԱՐԾ ԱՇԽԱՐՀԱ

ԲՈԼՈՐ ՊՈԵՏՆԵՐԻՆ

Հե՛շտ ե ձեզ !

Սիրում եք սեր սերել դուք միշտ,
Թոքերդ շվի շինել
յերգում եք սեր,
Առիթը գա՝ կարող եք գործարան ել սիրել:
Առիթը գա՝ պայքար ել կսիրեք:
Իսկ յես,
Վոնց վոր տրիբուն,
Վոնց վոր ըմբուտ ըմբիշ—
եղ բոլորին թքե՛լ եմ դեռ յերեկ,

Յերեկ

Դուք

յերգում եիք սերը:
Յերգում եիք՝ սիրուն, գարուն, առուն:
Բայց... յեկավ Հոկտեմբերը—
ու ցամաքեց «առուն» !

Հոկտեմբերը յեկավ—

ուզեց մկան:

Կամք ուզեց Հոկտեմբերը—

վոր աշխարհում հորդի:

Հոկտեմբերը

մասսաների ճակատն հակադրեց հնին:

Հոկտեմբերը բռնեց մեր կոկորդից—

հրամայեց՝

—շինի՛:

Լսո՞ւմ ես,
 ե՞ց,
 զո՞ւ.
 շի՞ն շի՞նի՛ հիմա գու:
 Ոե՛լս շի՞նի՛ մաշի՞նի թե կարաս:
 Յերգել աղջիկ թե շոգի — ոգուտ չկա.
 Ժեկ ե:
 Շինիր փողոց քարած:
 Շինիր կանալ!

Հոկտեմբերը բերին կըակով:
 Հոկտեմբերը բերին սովորական մարդիկ:
 Նրանք, վոր—գիտեին՝
 առաջ դեռ — հա՛ց տուր ուտենք,
 առաջ դեռ — կերակուր,
 հետո — ինքնիրեն կհասնենք
 թե գարնանը,
 թե առվին,
 թե վարդին:

Հասարա՞կ ե:
 Իհա՞րկե:
 Վոնց վոր ակսիո՞մա:
 Խնչքան ել յերկինք համբառնաք —
 ե'ս ե,
 ե'ս ե,
 ե'ս ե:
 Հասկանո՞ւմ եք՝
 — վո՞չ մի պառնաս !
 Թեկուզ պրոլետառնաս:
 Թեկուզ պրոլետառե՛զիա:
 Եսպե՛ս ե:
 Ե'ս ե:
 Ցերգը յերգ ե:
 Թեկուզ շոգի գրեք:

Թեկուզ պրոլետարնետ !
 Լսո՞ւմ եք .
 լավ ե—լո՛ւ արածել,
 լավ ե վոռնալ,
 քան յերգով գործարան սնել !

Յերկնքից չենք ընկել մենք :
 Վոչ ել թոշունն ե մեզ բերել :
 Վոչ ել քամին :
 Յերկիցն ե մեզ ծնել :
 Հողը ,
 փողոցը ,
 հանքը ,
 գործարանը :
 Հոկտեմբերը բերեց մեզ դինամիտ :
 Հիմի պայթենք պիտի :
 Բայց վո՞չ թե յերգում միամիտ —
 այլ դուրսը ,
 դաշտում ,
 ձեր դռանը !

Լսո՞ւմ եք .
 Եյ ,
 դուք ,
 ամեն ռանդի !
 Բավական ե քերթեք մեր նյարդերի կաշին !
 Ել անպետք ե :
 Դեն նետեք ձեր շվին :

Իսկ յես —
 լավ ե չեկա գնամ ,
 լավ ե — ազիտբաժին :
 Յես — զինվոր ,
 տրիբուն ,
 բալշեվիկ !

III ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼ — Բ. Կ. Պ.

ԵՇ,

բարձրացիր!

Գնա՞նք—գնա՞նք—գնա՞նք!

Հայաստանից—Տունիս:

Դոն:

Լոնդոնից—Դունայ:

Միլիոն տոնն ուժ!

Միլիարդանոց տոննաաժ!

Յերկաթից ու կամքից ե մեր շոգենավը:

Մեր շոգենավը—մե՞նք ենք:

Մեր կամքը միլիարդի—մեր դիսամոն ե:

ԵՇ. ԵՇ,

ո՞վ կա վրեն!

Ով վոր կա—պատրաստ միշտ:

Ով վոր կա—թող չքնի:

Դեռ հեռու ե ցամաքը:

Փոթորիկը դեռ ընդդիմանում ե!

Ցամաքը դեռ ո՞ւր ե.

ահա Լոզաննը,

ահա Ռուրը:

Մեր նավը կոչվում ե գիկտասուրա.

ույսը—եստեղից կոմունիզմ!

Մեր դեմ վոչի՞նչ չկա վոր դիմանա:

Յերկի՞նքը.

յերկի՞նքը ծեր կանանց խարի թո՞ղ:

կրո՞նը.

աստվածային կապե՞ր...

Մեր կրո՞նը կոչվում ե—«Կապիտալ»,

մեր կապը—Բ. Կ. Պ.

Տառակ
Հայոց

Մեր դեմ—յեղեմը Մարքսի գծած,
մեր դեմ—կոմունը!
Մերն ե,
կիսաբաց ե:
Են, վոր յերազել ենք.
սավետական կարգեր + ելեքտրոֆիկացիա!

Մեզ գտել—
նետել ե Հոկտեմբերը:
Հոկտեմբերը—
զնդանն եր մեր զնդերի:
Հոկտեմբերը կապեց հնդուչին ու Դունայ:
Հոկտեմբերը բերեց մեզ—ոռումք:
Հոկտեմբերը բերեց մեզ—թնդանոթ,
Միլիոն տոնն ուժ!
Միլիարդանոց տոննաաժ!
Հոկտեմբերը մեր տոնն եր ընդհանուր!

Կամք:
Զգված մկան եր Հոկտեմբերը:
Ոռումք:
Թմբուկ:
Թնդյուն եր Հոկտեմբերը!
Հոկտեմբերը—ըսապնել եր:
Գնդացի՛ր եր:
Հոկտեմբերը զնդաց—
եյ,
բարձրացի՛ր ել!
Դեպի բուրգեր ցըտի,
դեպի բերդեր արյան—
եյ,
բարձրացի՛ր,
սլրութետարիատ!

Յելակ:

Թնդաց :

Պայթեց :

Յելավ հաղթեց :

Հազար Քերպոն թող գա,

հազար Դրո—

մեր գեմ ել ի՞նչը կդիմանա !

Մեր մի թեվը — Մոսկով ե,

ձգվել ե Յերեվան,

անցել ե Շահթախտից —

ծայրը ուր ե .

— Պեռու ե ,

Ուրու ե .

անցել ե Յելոնը ,

Սիսգապուրը —

հասել ե Հիմալա!

Երեյ,

հիմի պատրաստ,

ընկեր,

մեր վառողը թող չթացանա՛ ել !

Նեպը թող մեր թափը չկապե !

Մեր դրոշն ե — III Ինտերնացիոնալը ,

մեր կապը — P. K. II. են !

1942

11

ԱՆՏԱՆՏԻՆ—ՄԵՆՔ

Անտանտին,
տե՛ս,
քեզ լիզում և եսոր
յերկաթե,
թեժ մի քրքիջ:
Յես կրկին յերգում եմ քեզ—մահ:
Վոնց վոր վոխ ցնդած բանվորի—
զգու՞մ ես կամքը ճգմած
Ռուրի:

Եսսեն,
քեզ
յերկաթե թաթով
մինչեւ յե՞րբ,
յե՞րբ ճգմե նա !
Լսու՞մ ես՝ յերկաթո՞վ դա թող,
թող թոփի քանդո՞ղ հեքյաթով,
վոր լոկ վոխ քեզ մնա !

Եյ,
Ռուր
կամ մեզ հետ, կամ սա'.
լսու՞մ ես՝ կամ կոփվ, կամ կոշիկ ! —
Հիլֆերդինդ —
Վելս վաքսով վաքսած
գարշապար Ստիննեսի—ֆոշի !

Թո՞ղ,
Ռո՞ւր,
թող հուր քեզ մնա բաժին:
Ռո՞ւր,
եզուց —

կփոխվի հացի նա։
 Լսում ես。
 կա՞նք.
 կքանդենք !
 լսում ես,
 Ստիճնեսի հանդեպ —
 կա
 Յերբորդ
 ինտերնացիոնալ !

Մե՞նք կանք։
 կա կամք։
 կա միլիոն, արիլիոն չանսիվանհարեթ !
 Լսում ես՝
 լե՛-
 նի՞ն կա,
 կամ
 կա
 P.
 K.
 II.

Յերջապես կա՞մքը կա քո զորեղ,
 Ուռւ՛ր,
 հու՛ր դու,
 զսպած զսպանակ։
 Դու գիտե՞ս,
 գիտե՞ս թե նրանց
 մինչեվ ու՛ր կարող ես թոցնել —
 յերկաթե շղթադ թե բանաս !

Մինչեվ ու՞ր...
 Յերլինից,
 Փարիզից —

մինչեւ Մա՞լս,
Ուրամ՞ս,
թե կուսին—
իզութողը Բերլինի բողի
ու ծովի փոշին !

1923. IV.

ԼԵՆԻՆ

Всем, всем, всем...
Ուաղիու:
Մոսկվա:
Կրեմլ:
...Վախճանվել ե իյիչը...

Ի՞նչ.
Ճառե՞ր,
հեռագի՞ր.
առլ՞ո գուցե կամ:
—իհարկե չե!

Սուզը—
առել գեմ—
սառել ե բանվորի կոկորդում:
Տեղը—
վոխ մի դղորդ
հորդում ե դուրս:

ԵՌ,
չգա՞ք,
չմոտենա՞ք.
հազա՞ր են,
բյու՞ր են,
միլիա՞րդ են,
ավելի՞ն են.—
ու եղ
բոլորը
մերերան—

—Լենին!

—Lenin!

—Ленин!

Գիտե՞ք թե աշխարքի արգանդից
ինչքա՞ն հանձարեղ մարդիկ,
ինչքա՞ն, ինչքա՞ն կրոմվել,
կամ հսղիկ Գանդի —
անթիվ
յեղել են,
կան գեռ,
ու կգան. —
այնինչ իլիչը — մեկ ե,
ուրիշ իլիշ — զժվար թե,
ուրիշ իլիշ — չկա:

Դասակարգը

դար դարի յետեվից
մնել ե իլիչին:
Դասակարգը
դար դարի յետեվից —
հյութեր ե նյութել:
Անգամ ջրկիրը Տիրեթի
տվել ե իլիչի ուղեղին —
մի թել:

❖ Թել-թել,

նյարդ-նյարդի յետեվից,
նյարդից թե քո, թե իմ —
առել ե դասակարգը —
տվել ե լենինին:
Թել-թել,
նյարդ-նյարդի յետեվից
հյուսել ե —

բարդ
կանվա:
Յեղ հիմա
իլյիչը—
վախճանվա՞ծ...
Մեռա՞ծ կամ.
կամ չկա՞...

Չե՛, պրոլետար!
իլյիչը—իմ մե՛ջ ե,
քո մե՛ջ ե,
նրա մե՛ջ ե,
իլյիչը—կա!

Կա—դասակարգը:
Դասակարգը
պարզե՛լ ե Լենինին, իբրեւ դեվիզ,
Դասակարգը հակազրե՛լ ե ննին—
իր
Լենինին:
Ու կըպարզե՛ ննին
Լենինինի Չ Մ!

Եյ,
դուք,
Ոռկֆե՛լեր,
Ստի՞նսես,
Մորդան կամ!
Լսում եք՝
մենք դեռ կգանք!
Մեր բանակը կանցնի՛ դեռ ձեր աշխարքով:

Դեռ կգա իլյիչը,
վոր մտնի համաշխարհային Սովորկոմ!

ՄԱՐՁ ԱՇԽԱՐՀԱ

Աշխարհ, հարթել ենք արդեն քեզ!
Առել ենք,
Առ ենք:
b—
Ճա՞նա՞պա՞րհ !
Ինչքան հանճար կա—գա:
Ինչքան ձեռ կա—ձեզ թող ծռե:
Չիտայից մինչեվ Միշիդան—
Կռենք,
Կռե՛ք,
Կռե՛ն !

Չե՛ռ, դու յեռա՛,
մի՛տ, դու գտի՛.
Կյանքը—կռան,
կամքը—դինամիտ,

Հանճա՛ր, ել թո՛ղ դու անճարին !
Անճար չկա՛ ել:
b—
Ճա՞նա՞պա՞րհ !
Աշխարհ, կարո՞ղ ես՝ մեզ ճարի՛:
Մենք քեզ ճանկել ենք ել,
մենք քեզ ճանկել ենք ել—
առույգ,
արագ,
արի՛:

b մեր համու

կամքը կտանք—
քե՛զ, գիտություն,
քե՛զ, աշխատանք !

Մեր մեջ յեռում ե տիյեղերքը:
Մեր կրծքերում ե :
Եյ,
գողացե՛ք !
Մեր կյանքը—կամք ե ,
ձիրք ե ,
ձեռք ե ,
Կարող ենք հողը սղոցել !

Կյանքն—աերո,
կամքն—ողաչու:
Ուզենք—
կուզե՞ք ուզեք—
արե՛վը զենիթից մեզ կտա չու !

Եյ, ցնդածներ !
Մարս, լուսին, Ուրան !
Մե՛զ խնդացեք !
Ուռա՛, ուռուա՛, ուռուա՛ !

Մենք—պրոլետար,
կամքը մեր—ոռոմք:
Ա՛—ոռոռո...
— Միշտ հեռուն, հեռուն, հեռուն, հեռուն !

1992

19

ՅԵՍ ՅԵՎ ԻԼՅԻԶԸ

Մի եպիզոդ իմ՝ ճանապարհորդությունից՝ կատարված Ռիլսի ժամանակի մեքենայով դեպի 2500 թ.

Դեպի ժամանակը!...
Մկան չկա հոգնած!
Յես ել,
դու ել,
նա ել:

Աղոցում ե ողը,
տարիները,
կամքս—մեքենա,
միտքս—Ռւելս:

Թռչում եմ:
Թռչում ե միտքս:
Անցնում ե տարիները:
Անցնում են տարիները—20,—50,—100...

Ես ի՞նչ ե.
Վոնց վոր արթնանում եմ:
Նայում եմ շուրջա՝
ուր եմ.
շուրջա—անձանոթ ե.
ինչ վոր մի բան դեմից մոտենում ե փութով...
• • • • • • • • • •
Դեմս—աշխարհն ե,
յերկրագունդը—
և տարի հետո...

• • • • • • • • •
Ներքեվը —
ցանցեր, ցանցեր, ցանցեր:
Ներքեվում հեվում են:
Հեվում ե հովը:
Հովը վոնց վոր թել ե:
Սահում եմ:
Վոնց վոր ինձ պահում են:

իջնում եմ:
 Թռչում եմ:
 Յես թեթեվ եմ:
 Բայց չե:
 Յես անշարժ եմ:
 Հեվում ե սիրտս:
 Թեվում ե դեպի ինձ—
 այն ի՞նչ ե --
 վարը —
 բարձրանում ե . . .
 Արեվ ե.
 աշխարհ ե.
 յելնում ե ներքեվից:

 Վոնց վոր լիֆտ —
 յելնում ե արեվը:
 Գալիս ե դեպի ինձ:
 Բարձրանում ե:
 Ճառագայթը — թեվ ե յետեվից նետած:
 Յետեվից — յերկրագունդը.
 մոտ ե.
 մոտենում ե.
 սահում ե դեպի ինձ.
 Ճգվում ե դեպի վեր —
 ետաժին ետաժ:

 Վեր,
 վեր,
 վեր —
 ահա ներքեվը կիվը,
 ահա Մոսկվան...
 Այդ ի՞նչ ե.
 վոնց-վոր ճռինչ ե.
 դադարում ե շունչս...
 — Շնչում եմ:

Թեթեվ եմ:
Յես կամ:

Թրա—խկ!
Հասա:
Իջում եմ:
Կարծես Մոսկվան ե:
ԵՌ,
ո՞վ կա եղտեղ —
տարեք ինձ Բ. Կ. Ա.

Զեն հասկանում:
Զգուշ նայում են ինձ:
Յես վախից զողում եմ:
Թեվաթափ եմ:
— ի՞նչ.
Հկա^ւ.
Վո՞նց թե Հկա...
Լավ:

Տարեք ինձ Վ.Կ.
Ենտեղ ինձ խինդով կընդունեն:
Կընդունեն, վո՞նց վոր հարկն ե:
Տեսնում եք զլիսարկս.

Վրան ա'ստղ ե.
Վոչինչ, վոր մաշված ե կոշիկս.
Հեք հավատում.
Ինչո՞ւ.
ահա տոմսս.

յես—բալշեվիկ եմ !

Զեն լսում:
Ծիծաղում են:
Գնում են:
Զե'.
կանգնած են.
ընթանում ե—գետինը.

գետինը սողում ե-
խփում ե ուղեղիս արյունը.
— ա,
հասկանում եմ.
եսպես եր գուշակում դեռ կամիլ
ֆլամմարիոնը ! . . .

Նայում եմ շուրջու —
հիանում եմ:
Ահա —
յերկընքից իջնում ե մի քաղաք!
Ահա մարդիկ.
մարդիկ.
— մարդ ե թե սարդ!
Մոտենում ե մեկը.
վոնց վոր ծեր ե.
(յես նրան մի զրքում կարդացել եմ!) --
ԶԵ'.
փոքր ե.
յերեխա ե.
փախավ:
Ահա ուրիշն եկավ:
Նայում ե աչքերիս:
Աչքերը սուզվում են մեջս:
Աչքերը վոնց վոր ինձ քերում են:
Քորում են ուղեղս:
ի՞նչ.
ազգանունս...
Ազգանունս — Զարենց ե,
իսկ Զարենցը
դուք
հասկանում եք !!!

Խա-խա-խա-խա-խա ! --
Ճիճաղում ե:

Ուրախ ե,

ի հա՛րկե նա ինձ հասկանում եւ

Մեքենա միտք ունի յերեվի:

Ես, վոր կարդացել եմ:

Ահա —

սահում ե գեղի ինձ.

բռնում ե թեվս.

բարի ե.

յերեվի—պրոֆեսոր ե.

ծեր ե:

— Ի՞նչ.

լուսնի^օց.

չե՛, յես յերկրացի՛ եմ,

Ծանոթ.

— Վո՛չ մի ծանոթ:

Սա ի՞նչ ե.

ախ, հա —

մեր ժամանակ, զիտե՞ք, սա—գնդացիր եր:

Բայց ներեցեք պարոն !

Չի... .

Եսպես ձի՞...

Չե՛մ տեսել յերբեք յես !

Մեր ձին կենդանի եր:

Մեր ձին խոտ եր ուտում:

Ներեցե՞ք, մեր ձին—գեղեցի՛կ եր!

Ավտո՞.

հա.

ավտո՞ն գեռ ելի հասկանում եմ...

Բայց ներեցե՞ք պարոն.

ավտո՞ն չեր թոշում—նա գնում եր!

Ի՞նչ.

Թոշե՞նք.

յես, զիտե՞ք, մի քիչ վախենում եմ !

Վո՞նց.

ոլա՞ն.

հենց ես փոքրի՞ն.
 հենց ես գնդացիրի՞ն...
 Վոր յըի՞...
 թռցնի՞...
 չվախենա՞մ...
 լավ։
 Յես պատրաստ եմ։

Նստեցինք գնդացիրին,
 գնդացիրը—գնաց։

Թռավ,
 թռավ,
 թռավ,
 մնացին ներքեվը—արեվը,
 լուսինը,
 Մարսը,
 Սատուրնը —
 մոլորակներ...
 Տակից —
 յելնում եր դեպի վեր,
 գալիս եր դեպի մեզ,
 բարձրանում եր,
 սահում եր,
 թռչում եր ինչ վոր գունդ ահագին...
 Գնդացիրը թռչում ե։

Նա ինձ մոտ ե։
 Նստել ե յետեվից։
 Խրել ե միտքը մեջս։
 յերեվի քննում ե։
 կարդում ե միտքս։
 հետեվում ե...
 Իսչքան ուզում ե հետեվի! —
 Յես գիտեմ, վոր միտքն անքննին ե!
 Թռչում ե գնդացիրը։

Նա վոնց վոր խոսում ե.

— Ի՞նչ.

Հինը.

— Հինը չկա:

Սանահին...

Ո, կարծեք յերազում եք!

Հիմի կուղեք սվին!

Ամաչեցեք, պարոն.

Ի՞նչ թնդանոթ! ...

Տեսնում եք՝

Վարը —

աշխարհը —

կոմուն ե ընդհանուր!

Հինը —

քնել ե.

Հինը չկա:

Ի՞նչ.

— այստեղ յեղել ե Յերսովնարկոմը,

այստեղ — Յերսեփարիբունալը,

այստեղ — Յերշեկան!

Կենտրոնը —

Նյու-Յորքն եր.

Հետո - Միջիգանը.

Հիմի չկան:

Մոտեցանք:

Աշխարհն ե !

Նա ե:

Դեռ հեռվից ճանաչում եմ:

Ահա Ատլանտական ովկիանը!

Ահա Ամերիկան:

Ահա Խաղաղականը:

Ահա Իտալիան, վոնց վոր կոշիկ...

Բայց ի՞նչ ե.

Վոնց վոր ուրագան ե.

Վոնց վոր փողի...

Մշուշ ե:

Զե.

ապակի'

Ու ապակու տակից—յերկիրը, յերկրագունդը!

Ուր.

Յերեվան...

Ծիծաղում ե:

Մորուքը բավում ե ուսիս:

Մոտեցանք:

Վոնց վոր լողանում ենք:

Իջնում ենք հյուսիսից:

Թռանք հարավ ելի:

Ահա իջանք:

Են ի՞նչ են.

ինչու են թեվավոր.

ասում եք՝ մա՞րդ են.

խա՛-խա՛-խա՛—

նման են հավերի !

Յերեվանն ե...

Ծերուկ, խաբեցի՛ր ինձ:

Վոնց վոր Նյու-Յորկ լինի,

վոնց-վոր Սան-Ֆրանցի՛սկո—

(մի բան վոր չեմ տեսել յերկուսն ել!)—

Նայես ի՞նչ կա հիմի մեր թաղումը...

Դնում ենք մի կողմ գնդացիրը:

Անցնում ենք փողոցով:

Ծիծաղում են:

Մասածում եմ՝ հայեր են!

Կհասկանան գոնե!

Ե՞յ,
 ի՞նչ ե եստեղ!
 Մոտենում են:
 Շարվում են շուրջու:
 Ասում եմ անունս:
 Գուցե հիշեն...
 — Զարենց!
 — Զարենց!
 — Զարենց! —
 Հեռանում են...
 Ախ,
 կընեմ հիմի.
 ծերուկ, ծերուկ, ծերուկ !
 Միթե սա—Յերեվանն ե.
 սուտ ե.
 լսում ես. Յերեվան չես բերել դու ինձ!
 Յերեվանն—ավան եր.
 Յերեվանը—Վանի պես քոսոտ եր!
 Ճշտում եմ:
 Փնջում եմ:
 Կանչում եմ ծերուկին:
 Ուղեղս սղոցում ե դողը:
 Ե՞յ
 ծերուկ,—
 Յերեվանն ե ասում ես.
 — զե ցույց տուը Մասիսը, թե կարող ես!
 Մասիսը.
 Նա.
 աքա ձյունը...
 Լսում ես,
 Ե՞յ,
 — ձյունն եմ ուղում—սիալտա՛կը...
 Ի՞նչ շենքեր են ենտեղ,
 են ի՞նչ բուրգեր են ապակի...
 Են ի՞նչ ե բարձրանում...

Սողում ե հողը:
 Փախչում ե իմ տակից:
 իմ հոգին վոնց վոր կաշկանդել են:
 Եյ,
 ծերուկ, ծերուկ, ծերուկ! —
 Զկա:
 Զքացել ե:
 Յես—ցնզել եմ!
 Վազում եմ քաղաքով:
 Մարդիկ,
 մարդիկ,
 մարդիկ...
 Մարդիկ են վերջապես, թե ուրո՞ւ են!..
 Նայում եմ
 մոտ են.
 մտնում են մեջու.
 Թռչում են իմ միջով—
 ել չե՞ս բռնի!
 ե՞յ-ե՞յ—
 ել հեռու են!
 Եյ,
 գուք,—
 վո՞րտեղ եմ—ասացե՛ք խնդրեմ.
 ասացե՛ք խնդրեմ—վո՞րտեղ եմ յես! . .
 Նայում են յերեսիս—
 ծիծաղում են.
 լուռ են.
 Կամ իրենք են խուլ վերջապես,
 կամ յես ինքս—խուլ եմ! . .
 Վազում եմ եղանեղից.
 վոնց վոր ինձ են վազում.
 յես անշարժ եմ.
 մի բան վազում ե մեջու.
 յես ինքս—վազք եմ:
 Յեվ վո՛չ մի ծանոթ!

1992

Ծերո՛ւկ, ծերո՛ւկ, ծերուկ!
 Վոնց վոր չի ե՛լ յեղել:
 Վոնց վոր հրաշք եր:
 Փախչում եմ խուճապով:
 Աւղեղս սղոցում ե դողը:
 Աչքերս պայթում են սարսափից:
 Փախչում եմ:
 Ե՛յ,
 մարդի՛կ,
 մի խո՞սք լոկ,
 մի շշուկ.
 Հասկանո՞ւմ եք՝ ցնողում եմ.
 —ա՞-զա-չո՞ւմ եմ!...
 Տեսնո՞ւմ եք՝ հասնում ե մահս.
 ահը գրկել ե ինձ.
 մարդի՛կ,
 ինպրո՞ւմ եմ ձեզ,
 ամեն ինչ ձեզ կանեմ.
 Կողնեմ ամե՞ն բանով...

Անցնում են:
 Խուլ են:
 Ամբողջ տիյեղերքում—և վո՞չ մի ծանոթ!

Փախչում եմ քաղաքով:
 Մտնում եմ հրապարակը:
 Այն ի՞նչ ե.
 մոտենում ե...
 Ինձ մոտենում ե մեկը!
 Յես նրան կարծես ճանաչում եմ!
 Տեսել եմ...
 Կարծես դեռ յերեկ եր...
 —Ախ,—
 Մոտեցավ...
 Մոտեցավ...

Բայց ի՞նչ ե.
աշտարակ ե.
մարդ ե...

Վերջապես ! —
— Ուակեա եր ակլնթարթը !

Վերջապես գտա !
Սա ծանոթ ե:
Ինձ կպառմե վողջը.
Հի պահի վո՛չ մի բան.
Կնսուի մոտա.
Հետա կլինի...
Ահա ժպառմ ե նա.
յելնում ե դեմս.
Նա ի՞նքն ե,
ծանոթը,
հարազատը...
Մոտենում եմ. —

— ԲՑՈՒՍՆ Ե ԼԵՆԻՆԻ ! . . .

Նա՝ ե:
իլիէլ!
Եյ,
լսեցե՛ք.
շուրջս յեկե՛ք,
հավաքվեցեք մոտա. —
յես նրան ճանաչում եմ !
Նա ինձ ծանոթ ե !
Եյ,
դուք,
յեթե կաք!
Յես — զիտե՛ք — աշխարհից եմ.
իսկ սա աշխա՞րհ ե,

ի՞նչ ե.
 գուցե պլանե՞տ ե մոտակա!
 ե —
 մեղ ե,
 մեղ ե,
 մեղ ե !
 ե՛յ
 դուք,
 խուրդա-մուրդա'! —
 Հասկանո՞ւմ եք՝ նրան յես տեսել եմ !
 Ապրել ենք մի դարում.
 յե՞րբ եր.
 վոնց վոր դեռ յերեկ եր...
 Հասկանո՞ւմ եք՝ նրան յես լսել եմ !...

Ակնթարթը —
 ի՞նչ եր...
 Հասկանո՞ւմ եք՝ եղքա՞ն տարի հետո,
 աշխարհում, վոր փոխվել ե —
 հանդիպում ենք—յես և... իլիչը !
 Նա ինձ նայում ե ժպիտով.
 Ինձ ճանաչում ե նա տարիների տակից...
 —ե՛յ, ժամանակ !
 դու գեթ!
 Խիսդս դու ընդունիր դարերից.
 Ճիշտ.
 Խնդությունս ուսկետ !...

ՍԱՏԻՐ-ԱԳԻՏ

ՏԻՐԱՊԵՏՈՂՆԵՐԻ ԴԵՄքԸ

C. C. C. P.

U. S. A.

R. F.

D. R.

C. C. C. P.

(Մեզ մոտ)

(Միյելնույն ժամանակ պըոլոց)

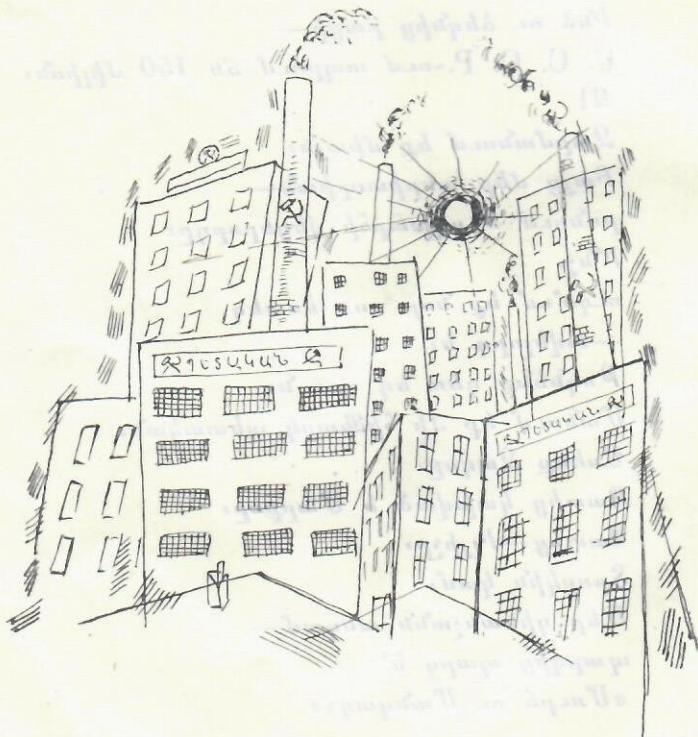
Հնիթերցող!
Մենք,
յես ու դուք,
ապրում ենք Ս. Ս. Ս. Պ.-ում,
Խորհուրդների յերկրում:
Այսինքն՝ յերկրում մի,
ուր տեր են բանվորն ու գյուղացին,
Տեր են վո՞չ թե ենպես,
խոսքով,—
բառացի:
Ինձ ու ձեզնից բացի—
Ս. Ս. Ս. Պ.-ում ապրում են 150 միլիոն,
Ո!

Զարմանում եք միայն,
Բայց մեր տերիտորիան—
բռնում ե աշխարհի վեցերորդը:
Ի՞նչ.

ուզո՞ւմ եք նոր «ո» եստեղ.
—ավելորդ ե:
Թողնենք դեռ եղ «ո» ն:
Մտնում եք մի հիմնարկ պետական:
Ամենք Զագսը:
Պատից կախված ե Մարքսը:
Պատից—իլիչը:
Տըոցկին կամ:
Մեր զինանշանն անգամ—
պարզից պարզ ե՝
«Մուրճ ու Մանգաղ»:

Ամեն տեղ—բանվորն ե:

Ամեն տեղ — գյուղացին:
 Վերցրեք մեր դրամը:
 Վրան՝
 — ո Պողետարներ բոլոր յերկրների — միացե՛ք»:
 Եսպե՞ս ե:
 Բայց թողնենք դեռ ես ել:
 Մտնում եք գործարան:
 Կամ հանք մի, ձեր տեղում թե կա:
 Հարցնում եք՝
 — ումն ե.
 այսինչ — այնինչի՞նը:
 — Զե՞.
 — Խորհրդայի՞ն ե:
 Պարզ՝ պետական:

Դուք նորից զարմանում եք:
 Զարմանքից դուք ընկնում եք հալից:
 Վոնց վոր ուտուղիս ե,
 Վոնց վոր յերազել դեռ վո՞չ մի դեմոկրատ-
 սոցիալիստ:

Եսպե՞ս ե:
 Ես ե:
 Լավ ե, թե վատ—
 Հենց ես ե, վոր կա:

Իսկ հիմա—թողնենք ԵԱ-ԵԱ-ԵԱ-ԵԹԵՐ,
 Գնանք Ամերիկա:—

U. S. A.

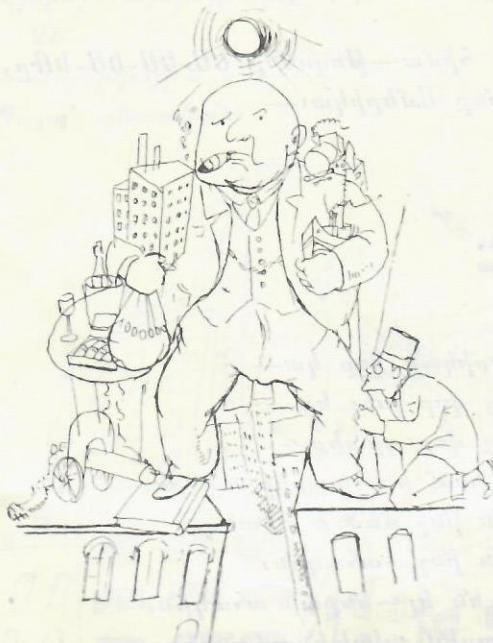
(Ամերիկա)

Ամերիկան վոր կա—
 Վոնց վոր լսել եք,
 Վոնց վոր գիտեք—
 Գտնվում ե աշխարքի տակին:
 Ամեն ինչ մեծ ե ենտեղ,
 ամեն ինչ—ահազին:
 Յեզ են ել—ենքա՞ն ահազին,
 Վոր ասեմ—վախենամ ցնդեք:
 Մեկ ել—
 (ինդրում եմ չվախեք) —
 ամեն ինչ—յերեվակայում եք—թարս ե ենտեղ:

Ամեն ինչ:
 Այս:
 Անգամ՝ որացույցը:

Յերբ եստեղ շաբաթ ե—
ենտեղ կիրակի' ե.
յերբ գիշեր ե եստեղ—
ենտեղ լույս ե !

(Բայց, ասենք, ես բոլորը—դեռ հեշ:
Զարմանալի չեն ենքան ել:
Մանրուք են:
Սովորական բաներ:
Արյունը զարմանքից կխփի ձեր զանգին—
յերբ անցնենք հասարակական կյանքին) :

Կարդացել եք:
Լսել եք յերեվի:
«—Ամերիկա!»
«—Դեմոկրատիա!»
«—Դրախտ!»
«—Ցեղեմ!»:

— Դրախտ ե, ի՞ւարկե —
միլիարդեր եք յեթե!

Միլիարդեր եք յեթե —
յերեվակայում եք.
— ամեն — բան — կա!

Չերն են՝

թե Սիպտակ Տունը,
թե Նյու-Յորք Սիտին,
թե — բանկը:

Ճենց վոր Նյու-Յորք մտաք —
միլիարդեր եք յեթե —
կհանդիպի ձեզ ինքը — միստը Դոլարը:
իսկ եղ միստը ենտեղ
մարդ չե՞ հո հասարակ —
պրեզիդենտ ե:

Ո, միստը Դոլարը պրեզիդենտ ե թեկուզ,
բայց անշափ բարի՛ ե,
խոնարհ ե,
հասարակ ե —
միլիարդեր եք թե գուք!

Միլիարդեր եք յեթե —
յերկինք ել վոր յելնեք —
դժվար թե հանդիպի ձեզ ենտեղ
եղպիսի մի քեռի-ջենտելմեն:

Ո, միստը Դոլարը — իսկական հոգի՛ ե:
Ծանոթանձանոթ նա չունի:
Չի ճանաշում վոչ ազգ, վոչ կրոն:
Չի նայում վոչ դեմքիդ, վոչ անունիդ:
Դուք մեկ եք,
մարդ եք,
հավասար եք նրա աչքերում —

ընդամենը — յերեվակայում եք — մի՛ մի՛ լի՛ ~ արդ
թե ունիք ։

Զարմանում եք ելի՛:
Ավելի՛ն:
Միստը Դողարը — իսկական բարեգործ եւ:
Գործը՝
հենց ե՛դ ե, ծառայելն ե հենց սրան-նրան:
Թեկուզ պրեզիդենտ ե —
բայց հետդ ե.
հետդ ե — ուր ել վոր գնաք !
Մտնում եք ոեստորան —
նա՛ ե:
Բանկ եք մտնում —
նորի՛ց:
Միլիարդեր եք յեթե —
հետդ ե մյուզիկ-հոլում, ցիրկում:
Պակում եք քնելու —
հետդ ե.
աղջիկ ե մի չքնաղ.
ոռմանաներ ե յերգում !

Բա՞ս:

Եսպես ե ես դենդին:

Ուուը կասեր՝ թա՞տե !

Վոնց վոր տեսնում եք՝
ես

պրեզիդենտը —

վո՞չ միայն զուրկ ե փառքից,
այլ — արխիդեմոկրատ ե !

(Զե՞ք հավանում:

Ինչի՞:

Ես բոլորը չկա՞ հո մեղ մոտ !

Մեղ մոտ,

վոր հյուրը ել գնայիք իլիշին —

շատ-շատ հյուրասիրեր... դեռ չեկած
կոմունիզմով !)

Ավելի՞ն:

Միստը պրեզիդենտը —

ինչ ել տաք՝ կլիզի:

Մի բանից ե զզվում.

— իմպերիալիզմից !

Զե՞ք հավատում:

Ասում եք՝ խե՞նթ եմ:

Իմպերիալիզմն ինչի՞ն ե մի միստի,

վորին, վոնց վոր տեսաք, թե խրճիթ, թե սալո՞ն:

Հիշո՞ւմ եք.

հե՞նց

ես

պրեզիդենտն եր,

վոր - 14 պունկտ ներկայացրեց վերսալում !

Զե՞ք հավանում — ի՞նչ ե :

Դժգո՞՞ն եք ես յերկրի պրեզիդենտից !

— Արա՛ ամբողջ Ես-Ես-Ես-Ե՛ռիայում
գտեք եղալիսի մի դենդի !!!

R. F.

(Փրանսիա)

Հիմի դանք Յեվրոպա:
Փարիզ:

Հենց յոր յեկաք Փարիզ—
դեռ կուպեռում դուցե,
կհանդիպի ձեզ—ինքը պ. Պուանկարեն:
—Բարե՛վ:
Կերկարե իր ձեռքը:
Զեռքը կարմիր ե թեկուզ—
բայց վոչինչ.
Հվախենաք.
ձեռքը ձեռք ե:

Պ. Պուանկարեն գալանտ ե:
Վոնց վոր ամեն ֆրանցուզ:
Ձեզ կտա իր թեվը՝
կանցնեք դուք թեվանցուկ:
Պ. Պուանկարեն եղանակ ձեզ կտանի—
կնստացնի ոթո:
Ենտեղ,
սերքեվում,
կեվա մի անիվ:
Կթոչեք փողոցներով, վոնց վոր ողով:

Եսպես գալանտ, թեթեվ,
պ. Պուանկարեն ձեզ կտանի ոթել:
Եղտեղ մի փոքր կմանժեք:
Հետո կտանի ձեզ կաֆե—

“Դե զաֆեր Ետրանժե”:
 Կաֆեում—
 Ա. Պուանկարեն ձեզ կտա մի դոզ կաֆեին,
 Կառաջարկե ֆիֆի:
 Ֆիֆիչե, ֆրանսական փեղի:
 Զմերժե՛ք,
 Զմերժեք յեթե—
 տանու մարդ եք արդեն:
 Անգամ՝
 Կստանաք որդեն.
 Կդառնաք—«լե գրան աֆերիստ»!

Վոր դարձաք
 Ժամը չորսին
 Կկանչե ձեզ վորսի:
 (Եղ ժամին նա սիրում ե վորսալ:)

Կնսատացնի ոթո—
 կտանի Վերսալ:
 Վերսալում—
 կտեսնեք դուք մի պալատ-սալոն:
 Ամեն—ինչ—կա:
 Բացի են, վոր պետք ե վորսալու!
 Բայց Վերսալում դուք վորս չտեսնեք ել թեպետ—
 վոչի՞նչ.
 Կհամբերեք:
 Ո, հին վարպետ ե պ. Պուանկարեն:
 Վո՞րս ե ձեզ պետք.
 — Յերկնքից կճարե !

Մեկ ել.
 մի փոքրիկ հանգամանք չմոռանաք յերբեք.
 — պ. Պուանկարեն սիրում ե իրավունքը:
 Սոցիալիստ չե թեպետ,
 բայց
 առանց իրավունքի
 չի հանի վոչ ձեր աչքը, վոչ ունքը !
 Ո, վո՞չ,
 վո՞չ մի դեպքում:
 Ամենից առաջ—իրավունք:
 Ամե՞ն ինչ—իրավունքով,
 իրավունքով—թեկուզ
 եղ
 պաշտելի
 իրավունք—
 մարմացնի հենց ինքը, կամ ժեներալ Դեզուն !

Եսպես ե պ. Պուանկարեն:
 Պ. Պուանկարեն—
 չի խանգարի յերբեք ուրիշի հանգիստը:
 Անարիխոստ եք.
 — Դե՛ աչքերից հեռո՛ւ,

Եղ ե պատճառը հենց, վոր զզվելի են մուսյոի
աչքերում—

առաջինը— Գերմանիան,

յերկրորդ— կոմունիստը !

Բայց—

Ալ. Պուանկարեն դեմ չե բացառությանց :

Ու.

—կոմունիստների վերաբերյալ—վո՛չ մի բացառություն :

Այնինչ գերմանացուն—

կարող ե յեկ սիրել, վոնց վոր իր կնոջը,
վոնց վոր, յերեվակայում եք, իր հարազատ
կեսին...

Ինչո՞ւ չե .

որ .—

—Գուգո
Ստիննեսին !!

Յեվ մեկ ել,
վորպեսզի ճշմարտությունը չդառնա զուռնա,
պետք ե ասել, վոր նա—
ձիշտ ե, զզվում ե սոցիալիզմից, վոնց վոր
գլխատից,

բայց—
յերեվակայում եք—
դեմ չե—
ԵՌԵՐՄԻՆ—
սոցիալիստին !

Ես բոլորի մասին զեկուցելուց հետո—
պ. Պուանկարեն ձեզ կժպտա փութով—
ու
սեղանի տակից—
կհանի մի փութ թուղթ...
կկարգա՞
“Վերսալի Դաշնագիր : ”

Կետ-կետ,
պունկտ առ պունկտ
կհաստատի նա ձեզ,
վոր ունի... վորսալու իրավունք:
ինքը:
Կարող եք—յեվ դուք:
Վորսացե՛ք—
թե կուզեք վորսալ:
Կեսը ձեզ—
կեսը—
կըերեք Վերսալ !

Զարմանքից կծում եք ձեր շրթունքը:
Թե մի աչք ունեիք—արդեն չորս եւ:
ԶԵ՛Ք հասկանում.
եղ
դեռ

իրավունքը .
 —բա վո՞րսը !!
 Մտածում եք՝
 —ինչի՞ս ե իրավունքը,
 մի թուղթ ե թե վոր սին !...

Եստեղ յերկրորդ անգամ
 կկծեք ձեր շրթունքը .
 յերեվակայո՞ւմ եք .
 պ. Պուանկարեն —
 կողմնակից ե մի՞~մի՞~այն —զուտ —յերկնային —
 վորսի !!

Բա՞ս :
 Պարոն Պուանկարեն —
 կատարյալ ջենտելմեն ե :
 Զի՞ զարկի ձեզ յերբեք —
 յեթե դեմն եք :
 Վորսին սիրում ե զարկել —
 մի~մի~այն յերկնքում :
 Իսկ թե դեմն ե —
 յերբեք :
 Վո՞չ մի դեպքում !

Հենց ես ե պատճառը ,
 վոր պ. Պուանկարեն —
 մի աչքը — Աջա՛րիա ,
 մյուսը — Մոսուլ ե հառել !

Եսպես ե Պուանկարեն :
 Ասպես ե :
 Խոսքի տե՛րն ե :
 Ե՞ղ ե պատճառը հենց ,
 վոր սիրած վորսն ե իր —
 մեր

հեռու

O· O· C. P.-p ! ...

P. S.

Մոռացանք պ. Պուանկարեի «ուրուբը» —

Բուրը:

պ. Պուանկարեի պարձանքը:

Պարոնի կարծիքով՝

եղալիսի չաղ մի վորս —

չի տեսել դեռ վոչ ինքը, վոչ աշխարքը:

Բուրում —

ածուխ ե, վոնց վոր գիտեք:

իսկ ածուխը — թանգ ե, քան վոսկին,

կամ փոռուկը:

Բայց

ելի —

չհավատաք:

Պ. Պուանկարեի ձեռքում —

ածուխն ել — ծուխ ե լոկ,

կամ —

խոսք ե:

Բուրում —

ուր վոր նայեք՝ ձուխ ե:

Վառվում ե ամեն ինչ:

Բայց վոչ — ածուխը:

Թայց ե:

Կարմիր ե մի քիչ ել:

Յեթե իրեն մնար —

ձեզ կզիջեր !

D.R.

(Գերմանիա)

Հիմի գանք Գերմանիա:
 Գերմանիան,
 վոնց վոր զիտեք—
 սոցիալ-դեմոկրատական դրախտեւ,
 ի՞նչ եմ ասում.
 դրախտը բանտ ե Դոյչլանդի հանդեպ !
 Փա՛ստ.—
 — առավոտից—զիշեր հալուանիք ե ենտեղ !

Հենց վոր իջաք Բերլին՝
 կտեսնեք.
 — փողոցի միջով
 վազում ե մի չքնաղ ֆրեյլին:
 վազում ե .
 չե՛.
 թռչում ե .
 թռչուն ե վոնց վոր եղ ֆրեյլինը.
 ինքը սավառնում ե ,
 հետն ել զարնում ե թեվին—
 իսկ
 ամբողջ
 Բերլինը—
 վազում ե յետեվից ! ...
 Ամեն վոք աշխատում ե բռնի:
 վազում ե ամեն վոք յետեվից:
 կանչում ե ,
 տենչում ե ,
 վորն ել փչում ե հոգին,
 աղաչում ե վորն ել սալոնային վոճով—
 ու չի բռնում վոչոք !

Ո, զրախտի փերի՛ ե եղ ֆրեյլինը:

Զափազանց նուրբ:

Զափազանց փուխը:

Նայում եք—կին ե վոնց վոր.

աչք եք ածում մեկ ել—

չկա.

վոնց վոր ցնորք եր,

վոնց վոր ծուխ եր !

Նայում եք—

հիանում եք՝

եղպիսի մի փերի չի տեսել դեռ աշխարքը:

Անո՞ւնը.

—Գերմանական Մարկ ե !

Անունը,

վոնց վոր տեսնում եք—

պոետիկ չե ենքան ել:

Բայց ինչնի՞դ ե անունը.

Հո չե՞ք կշտանա անունով:

Այնինչ ամեն գերմանացի

կրկնում ե եղ անունը,
վոնց վոր տերտերը «հանուն հոր»:

Իրեն տված պատվին—
իհարկե, արժանի ե եղ կնիկը.
յերեվակայում եք.
եղ տիկնոջ չնորհիվ—
վո՞չ միայն թերլինում,
այլ Դոյշանդում ամբողջ զոր-գիշեր—
հարսանիք ե !

Ինքը,
վոնց վոր ասինք,
կարծեք ցնորք ե մի անգու:
Բայց,
չնայած դրան,
զոր-գիշեր թռվում ե:
Պարում ե:
Սիրում ե, մասնավորապես, ամերկա-
կան պարեր:
Մասնավորապես—ուանստեղ կամ տանգո !
Պարում ե, բառացի, ամեն վայրկյան ու ժամ :
Պարում ե ամեն տեղ:
Խտրություն չգիտ:
Իր համար—թե խրճիթ,
թե սալոն,
թե թերլինի բիրժա !

Մոտենում եք.
կարծում եք միտինգ ե:
Բայց չե':
Ելի նա՛ ե':
Ֆրեյլինը:
Ինքը զարնում ե թեվին,
մարդիկ—յետեվից :

Յրեյլինի հմայքին յենթակա՝
բարձրանում են պատով.
ուզում են նվաճեն յերկինքը:

Անգամ լեզե՞նդա կա.
ասում են՝
մի անգամ,
տկոր,
վոնց վոր Աղամը,
վագել ե Քրեյլինի յետեվից—
ինքը Գիլֆերդինգը !

Յեկ նա՛ ել,
եղ փառքը,
պարծանքը,
եղ պայծառ ակնածանքը սոցիալ-
գեմոկրատական Բերլինի —
յերեվակայո՞ւմ եք՝
չի
կարողացել
բռնի—
եղ—
լիրը —
Քրեյլինի !!

Բայց եղ չե եականը:
Եականն հետեվյալն ե:
Այն ե.
յերեվակայո՞ւմ եք.
չնայած սոցիալ-գեմոկրատական
սիրո եղ անչափ չափերին—
ասում են—
եղ
բերլինյան Փրեյլինը—
սիրում ե... հասարակ շիրերի !

Մեկ ել
 (ասում են)
 ովկյանոսի վրով
 հյուր ե գալիս նրան —
 իր
 պառակ
 —ամերիկական քեռին !

Դոյչանդի հաջորդ պարծանքը —
 Դոյչանդի պրեզիդենտն ե:
 Երերաբ:
 Ամբողջ սոցիալ-դեմոկրատական Բերլինը
 պաշտում ե Երերախն, վոնց վոր
 կաթոլիկը պապին:
 Ո, ֆրեյլինի նման
 Երերան ել — մի հրաշք ե,
 բայց... հակառակ տիպի !

Երերաբ,
 վոնց վոր գիտեք —
 սոցիալ-դեմոկրատական մի բերդ ե:
 Անառիկ ե ավելի, քան բերդը:
 Շուրջը փոխվում ե ամեն ինչ —
 ինքը կա:
 Երերա եր,
 Երերա ել մնացել ե,
 Երերա ե:

Երերաբ —
 բերդ ե ամեն բանով:
 Որ — անշարժ ե, վոնց վոր բերդը:
 Ինքը նատած ե անգործ —
 ուրիշն ե բան անում:
 Անշարժ ե, ինարկե, հանուն սոցիալիզմի:

Մի բան ե լոկ շարժում—
լեզուն:

Են ել յերբեմն, յերբեմն,
վոր Ստիճնեսին լիզի !

Պ. Երերտը,
թե կամենաք հատուկ,
թե ուզեք՝ հոգսից բարակած—
ձեզ տուն ել կտանի,
յեվ են ել—վո՞չ թե հասարակ,
այլ—հասարակաց !

Զվախենաք իսկի:
Տանում ե—
գնացե՛ք:
Զքաշվե՛ք—լսո՞ւմ եք—վոչոքից !
Մեկ ե—
Ենտեղ
վոչ աղջիկ կտեսնեք, վոչ կի՞ն !

Եղ տունը —
 տուն չե՞ հո —
 զրախտ ե մի հատիկ !
 Ճամփին —
 վոնց վոր քրիզանթեմ ե ցանած :
 Ներս մտնելուց առաջ —
 Վերը —
 զրախտի ճակատին —
 Կկարդաք՝

I I Ի Ն Տ Ե Ր Ն Ա Ց Ի Ռ Ո Ւ Ա Լ

Կրկնում եմ՝
 գուք ենտեղ
 վոչ աղջիկ կտեսնեք, վոչ բոզ կին :

Դեռ ներս չմտած —
 Ճեղ կզրկե նոսկեն :
 Զկախենաք :
 Թեկուզ —
 Հենց առաջին պահին —
 Կտեսնեք մի նստուկ, մի կուզ :
 Նոսկեն եղպե՞ս ե հենց :
 Մեջքը դժվար ե շտկում :
 Թեկուզ զլուխ չունի —
 Բայց ունի... նստուկ :
 Զարմանալի մարդ ե եղ նոսկեն :
 Խոսելես նա լիզում ե իր թուքը :
 Խոսելիս
 մարդ դեմքն ե խոսակցին դարձնում ,
 Նոսկեն — նստուկը :

Նոսկեի եղ նստուկը —
 սկսվում ե կուզից .

ՅԵՐԿՐՈՐԴ ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼ

Իշնում ե մինչեվ տակը:
Տափակ ե:
Վրան—
Վոնց վոր միս են թակել:

ԶԵ՞Ք հասկանում.
Խեղճը—
Դե շատ ե վաստակել!

Բայց չնայած դրան—
Նստուկը դեռ թարմ ե:
Թեկուզ ինքը—
լինելու ե, կարծեմ, հիմա ծեր:
Վաստակել ե թեկուզ թե կուզ, թե պատիվ:

Զարմանում եք
Խեղճը
Եղ վո՞նց ե դիմացել—

Թե Երերտին իրան,
Թե Ստիննեսին Գուգո,
Թե—պրոլետարիատին !!

Նոսկեին վոր տեսաք—
Կարող եք դուք ներս չգնա՛լ ել:
Միյեվնույնն ե՛ չեք գտնի գեղեցիկը:
Եղ բախտավոր դրախտում
գեղեցիկը թե կա—
ելի նա՛ ե:

Իր գեմքով դեմը թե մրցի—
են ել—
Շեյդեմանը գուցե:
Բայց կուզո՞վ.
— չի՛ համի յերբեք ել!

Մնացածը —
մեկ ե:

ՑԵՐԱԿԱՐ ՑՈՒԹ ՑՈՒՆ

Տեսա՞ք—
Ներեցեք արտահայտությանս—
Նրանց «գեմքը»!
Յեվ են ել—
Միվ չե՛ ես սերիան դեռ:
Դե ասեք.—վո՞նց ե մեր տանը !
Ո, յերկի՛ր իմ!
Ես-ես-ես-ե՛ռիա!

C. C. C. P.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բոլոր պոետներին	5
III հնտերնացիոնալ- ք. թ. Ա.	8
Անտանտին—Մենք	11
Լենին	14
Մարշ Աշխարհա	17
Յես Յեկ Խթիզլ	21
Տիրապետությունի դեմքը	37